I чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 87. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ТРАВНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 7, 1959 No. 87. РІК LXVI.

ПРЕЗИДЕНТ І ТРУМАН ЗА ЗДІЙСНЕННЯ ПОВНОЇ ПРОГРАМИ ДОПОМОГИ ДЛЯ ЗАКОРДОНУ

Вашингтон. — Відкриваючи свою пресову конференцію у вівторок дня 5 травня ц. р., през. Айзенгавер виступив знову із закликом до Конгресу і громадянства підтримати пропоновану ним програму закордонної допомоги в сумі 3,930,000,000 долярів, мотивуючи свій заклик тим, що ця програма є важливим знаряддям і зброєю в боротьбі за зменшення світового напруження і за хочби й частинне утривалення миру. Програма взаємної допомоги є зв"язана з безпекою З'єдинених Держав Америки і з їх становищем у світі і тому теж вона не є партійною проблемою, але справою, яка стоїть понад партіями, значить такою, що мусить бути обговорювана тільки на базі конечности і логіки, як теж здорового розуму і фактів. Зробивши таку заяву, през. Айзенгавер у відповідь на закиди збоку деяких сенаторів, що він надто боязко підходить до цієї справи і замало рішуче вимагає збільшення фондів на закордонну допомогу, ствердив, що всі його безупинні вимоги в цій ділянці були обмежувані і редуковані при кожній нагоді Конґресом. Що ж до закиду, що більшу частину признаної закордонної допомоги використовував уряд на уділювання мілітарної підтримки, занедбуючи цим економічну допомогу, то през. Айзенгавер ствердив знову ж, що перевага в мілітарній допомозі була подиктована кожночасною ситуацією, як наприклад, справою Кореї і потому Формози й інших загрожених комуністичною агресією країн, що вимагало завжди видатного збільшення мілітарної допомоги в некористь економічної підтримки. Більшої уваги вимагає мілітарна ділянка навіть і сьогодні, коли комісія Дрейпера ствердила конечність змодернізування армій НАТО і водночас із цим підкреслила потребу збільшення американської участи в цій модернізації. — Заклик през. Айзенгавера здійснювати повну програму закордонної допомоги був підтриманий дуже гаряче теж і колишнім президентом ЗДА Гаррі С. Труманом, який, у своєму виступі перед палатною комісією для закордонних справ перестеріг Конґрес дуже рішуче, що будь-яка редукція запропонованої урядом програми закордонної допомоги визначатиме „гру з динамітом". На думку Трумана, Конґрес повинен ухвалити на цю програму більше, як цього вимагає през. Айзенгавер, зокрема Конґрес мав би, замість редукувати цю програму, збільшити її на 700 мільйонів долярів, створюючи розвитково-позичковий фонд й уповажнюючи уряд на протяг яких 4-5 років уділювати з цього фонду довгореченцеві і низькопроцентові позички для недорозвинених країн.

Черчил і Айзенгавер відвідали в шпиталі Доллеса і Маршалла

Вашингтон. — Президент Айзенгавер і його англійський гість колишній прем'єр Винстон Черчил відвідали в шпиталі Волтера Ріда двох пацієнтів, які мали поважний сплив на хід закордонної політики, — недавнього державного секретаря Джана Фостера Доллеса і колишнього державного секретаря та шефа армії під час другої світової війни генерала Джорджа Маршалла. Журналісти не знали нічого про ці відвідини і довідались про них аж після повороту Черчила і Айзенгавера зі шпиталю від секретаря Білого Дому Дж. С. Гаґерті. Гаґерті сказав, що Доллес вітав високих гостей сидячи в кріслі на колісцятах. Про це довідалися журналісти по раз перший, бо не знали, що Доллес вживає такого крісла. Гаґерті не хотів про це більше говорити. Черчил і Айзенгавер були в генерала Маршалла тільки дві мінути, їх вітала пані Маршалл в імені свого чоловіка. Генерал Маршалл лежить хворий, бо він цього року був два рази заатакований паралічем. — В Білому Домі увечорі відбувся обід, в якому взяли участь коло 15 осіб, головним чином емеритованих адміралів і генералів, які брали участь у другій світовій війні, і які зустрічались з теперішним прем'єром Черчилом. На цьому прийнятті був і віце-президент Ричард М. Ніксон.

Даляй Ляму запросили до Стетен Айленду Н. Й.

Ню Йорк. — Тибетська святиня на Стетн Айленді, Н. Й., вислала запрошення до Даляй Лями в Індії, щоб прибув до цієї святині. Духовні її звернулися були до державного департаменту, щоб запросив Даляй Ляму на візиту до ЗДА. Але представник державного департаменту заявив, що він цього не може зробити. Тоді голова ради директорів цієї святині-музею, так званого Марчиз Сентер оф Артс, Томас Шлеср вислав летунського листа до Даляй Лями через уряд прем'єра Індії Неру. Шлеср написав тибетанському „боговікоролеві", що на Стетн Айленді є бібліотека і музей, де є найбільша збірка тибетських речей поза Тибетом, є мешкання і потрібні умови на те, щоб можна було в спокої працювати. Шлеср сподівається, що Даляй Ляма міг би обороняти справу Тибету в Об'єднаних Націях.

В АМЕРИЦІ

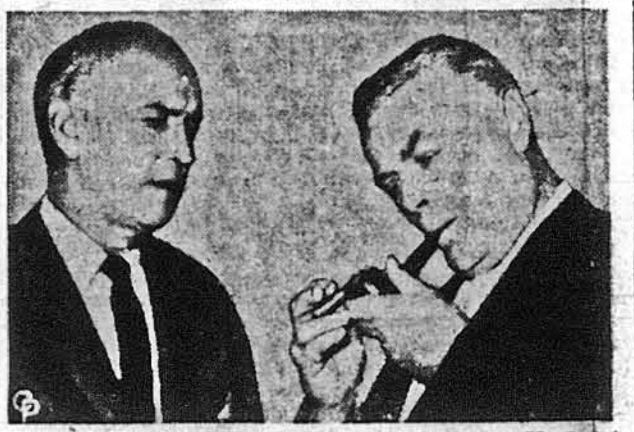
● **4-го травня шість школярів,** які минулого року врятували життя своїх колеґ, дістали в Білому Домі Золоті Медалі з рук пані Двайт Д. Айзенгавер. Ці медалі і відповідні грамоти уфундувало Американське Автомобільне Т-во. Один із нагороджених, 13-річний Томас О'Донелл із Вікону, Н. Й. сподівався дістати автограф пані Айзенгавер, але не відважився її про це попрохати.

● **Під час недавньої візити експрезидента Г. С. Трумана в Н. Йорку,** відвідав його в готелі ексгубернатор Аверел Гарриман і запросив до себе на обід. Хоч відстань від готелю до дому Гарримана становить тільки 5-ох бльоків, Труман, який любить прохýди, обводив зі собою Гарримана довкола 20 бльоків, вимучивши так, що він аж зіпрів. По дорозі Труман підписував автографи, розмовляв із журналістами та шоферами, які його пізнавали.

● **Недалеко містечка Талласі, на Флориді,** заарештовано 4-ох білих юнаків, які затягнули до свого авта і знасилували негритянську студентку. Шериф, який наздігнав і заарештував напасників, заявив, що вони призналися до вини, але оправдувались тим, що, мовляв, „не знають, чому це зробили".

● **Крайове Географічне Т-во і Смитсонський Інститут** висилають цього року наукову експедицію, яка має дослідити руїни міста Порт Роялю на острові Джамейка, що в 1692 році, під час землетрусу поринуло в море. Порт Рояль — столиця пірата Генрі Морґана, був в тих часах „найрозпустнішим містом у світі".

Почалися переговори про продовження контракту сталеварів

Р. Конрад Купер (ліворуч) голова представництва Ю. С. Стіл і Дейвід Дж. МекДоналд, президент спілки Об'єднаних Сталеварних Робітників перед конференцією в справі контракту.

Ню Йорк. — 5-го травня в Ню Йорку в готелі „Рузвелт" почалися переговори між представниками Об'єднаних Сталеварів і сталевої промисловости про продовження контракту, який кінчається 30 червня ц. р. Президент Айзенгавер закликав на пресовій конференції у Вашинґтоні і сталеварів і працедавців, щоб в цих переговорах не ставили таких вимог, які збільшували б інфляцію валюти. Президент заповів, що уряд не буде „стояти мовчки" і придивлятися будь-якій інфляційній акції і мусітиме скористати з права контролі цін і платень. Після заклику Президента представники обох сторін заявили, що вони старатимуться дійти до порозуміння в справі нового контракту без жадних інфляційних тенденцій. Але преса звертає увагу на те, що домагання сталеварів так дуже різняться від пропозицій працедавців, що важко буде прийти до порозуміння без страйку, хоч початкові заяви обох сторін є дуже оптимістичні. Сталевари твердять, що підприємці можуть збільшити заробітні платні без збільшування цін на сталь, а продуценти пропонують заморозити на один рік і ціни і заробітки.

Президент найменує на амбасадора до Бразилії фахового дипломата Джана Мурса Кебота

Вашинґтон. — З Білого Дому повідомлено Сенатську Комісію Закордонних Справ, що президент Айзенгавер найменує на амбасадора ЗДА до Бразилії фахового дипломата Джона Мурса Кебота, який займе становище, що з нього зрезиґнувала пані Клер Бут Лус. За кілька днів цю номінацію Президент має переслати до Сенату на затвердження. Д. М. Кебот є тепер амбасадором в Колумбії, а давніше був амбасадором у Швеції. Ті, що знають його працю у Швеції, хвалять його, бо він зумів здобути симпатії населення до ЗДА. Він дуже добре знає Південну Америку, бо вже в 1923 році був віце-консулем в Лімі, Перу, а пізніше або працював в державному департаменті у відділі для Латинської Аберики, або займав дополматичні пости в країнах Латинської Америки. Дж. М. Кебот має 58 років. Гадають, що Сенат затвердить цю номінацію.

Вол. Баранецький увійшов до правління одного з найбільших банків в Америці

Володимир Баранецький

Ню Йорк. — Дирекція Морґанового банку на Волл-стріт (Morgan Guaranty Trust Cd.) наіменувала Володимира Баранецького своїм „екзекутивним урядовцем", себто членом правління, у Відділі закордонної банковости, для зв'язків з центральною і південною Америкою. Цей банк — це щодо величини четвертий банк в Америці і третій в Ню Йорку. Він має понад 4 більйони долярів майна та понад 500 мільйонів долярів власного капіталу. Створений із злуки знаної на весь світ банкової фірми Морґан і Ко. та шостого найбільшого банку в Америці Гаранті Траст Компані, новий банк має знаменито розвинений Відділ міжнародного банківництва та продовжуватиме традицію своїх попередників, як гуртівний банк, або „банк для банків" Володимир Баранецький, після закінчення середньої школи в Дрогобичі, в Галичині, студіював торговельні науки на університетах у Львові і Мюнхені. Приїхавши до ЗДА в 1947 році, закінчив студії в одному з найстарших в Америці Дартмонтському каледжі в Ґановері, Ню Гемпшир. Опісля здобув ще титул „мастера комерційних наук" і від 1951 року працював у Відділі закордонних зв'язків в Гаранті Траст Компані. В. Баранецький брав активну участь в студентських та спортових організаціях в Україні та на еміґрації. Перед приїздом до Америки був, м. ін. головою Української Студентської Громади в Мюнхені та головою Українського Спортового Клюбу тамже. Після приїзду до ЗДА взяв анктивну участь в заснуванні Української Студентської Громади в Ню Йорку та Українського Спортового Клюбу, що їх він очолював. Також був співтворцем і колишнім заступником голови „Самопомочі" в Ню Йорку. Опісля був одним з ініціяторів і головою Українського Народного Дому в Ню Йорку. Батько, о. Микола Баранецький, є греко-католицьким парохом в м. Потставн в Пенсилвенії.

Будучи ще розмірно молодою людиною, бо маючи всього 39 років, п. В. Баранецький є одним з перших свідомих українців, активних у нашому громадському житті, що осягнув високе службове становище в американському банковому світі, нав'язуючи в ньому першорядні службові й товариські зв'язки. Свій успіх завдячує він однаково високій фаховій освіті й перфектному опануванню англійської мови, як і корисній зовнішній появі та товариській культурі. З новим його призначенням перед ним широко розкривається шлях дальшої світлої кар'єри в одній з найважливіших в Алериці—банковій ділянці.

Прем'єр Йорданії подався до димісії

Прем'єр Йорданії Самір ель Ріфаї

Амман. — Самір ель-Ріфаї, що його називано „останнім сильним мужем" з прозахідньою орієнтацією на Середньому Сході, прем'єр Йорданії, подався в минулий вівторок до димісії. Він зробив це в три дні після того, як разом із королем Гуссейном вернувся з 8-тижневої подорожі по Америці й Европі. 59-річний прем'єр пояснив своє зречення виключно мотивами здоров'я, пригадавши, що він вже кількакратно раніше просив короля звільнити його з становища прем'єра з уваги на поганий стан здоров'я і крайню перевтому. Самір ель-Ріфаї був чотирикратно прем'єром Йорданії в найтрудніших для цієї малої країни хвилинах. Його вважають фактичним рятівником королівського престолу Гуссейна, а то й самостійности Йорданії. Його димісія може облегшити поправу взаємин між Йорданією і З'єдиненою Арабською Республікою, бо Нассер ненавидів Саміра ель-Ріфая, що в найрішучіший спосіб протиставився кампанії Нассера проти режиму Гуссейна. Король Гуссейн призначив новим прем'єром міністра справедливости Гаццу Маялі, також прозахідного діяча, який вже також був йорданським прем'єром.

Совєти ніби вдоволені резолюцією Сенату ЗДА про атомові досліди

Женева. — Джеймс Водсворт, голова американської делеґації на Женевській конференції в справі припинення надалі всяких штучних атомових вибухів, зголосив до протоколу текст резолюції, що її прийняв в минулому тижні Сенат у цій справі. У цій резолюції казалось, щоб ЗДА продовжували переговори задля осягнення міжнародної згоди щодо припинення всяких ядрових дослідів. Заборона атомових дослідів „під успішною контрольною системою дала б нагоду для злагіднення світового напруження" — говорилось в резолюції, прийнятій одноголосно в минулий четвер. Голова совєтської делеґації Сємьон Царапкін висловив „задоволення" з тієї резолюції, яка, мовляв, стверджує готовість Америки до дальших переговорів. Женевська конференція триває від 30 жовтня мин. року і досі ще не осягнула позитивного висліду внаслідку опозиції Совєтів щодо створення такої міжнародної контролі, яка була б дійсною контролею, а не фікцією.

Не є виключений приїзд до ЗДА Хрущова

Ню Йорк. — Не є виключене, що Нікіта Хрущов відкриє 30 червня ц. р. совєтську виставу в нюйоркському колізеї — твердить кореспондент „НЙТаймс-у" Джеймс Рестон з Вашингтону. Американські керівні кола — пише він — не є захоплені перспективою Хрущових відвідин, але не бачать можливости відмовити Хрущову візи, якщо він виявить бажання відкрити совєтську виставу, тим паче, що віце-президент Ричард Ніксон відкрив в липні виставу ЗДА в Москві. Друга можливість приїзду Хрущова до Америки відкривається у зв'язку з проєктом, щоб нова конференція „на вершинах" відбулась не в Женеві, чи будь-якому іншому місті в західній Европі, а в Сан Франсіско. Хрущов дізнавшись про ідею із Сан Франіско, висловив свою засадничу згоду, якщо на те місто погодяться Айзенгавер, Мекміллен і де Ґоль. За Сан Франсіско промовляє те, що Айзенгаверові було б зручніше полетіти туди, ніж до Европи. Крім того, в Сан Франсіско можна б запевнити конференції „на вершинах" більшу відокремленість від публіки, ба навіть можна б відбути її на кораблі. Тому, що в Сан Франсіско засновано Об'єднані Нації, то це місто має, так мовити, символічне „примирливе" значення.

Помер Генеральний Вікарій о. д-р Мирон Горникевич

Відень, Австрія. — 21-го квітня ц. р. у Сольбад Ґалі в Тиролі у віці 73-ох років помер Генеральний Вікарій для українців-греко-католиків в Австрії о. д-р Мирон Горникевич. Народжений в 1886 р., він був царським в'язнем під час 1-ої світової війни, а після не був довгі роки парохом церкви св. Варвари у Відні. Він написав численні статті на церковно-історичні теми. У Відні він був представником українства в цілій Австрії.

УВК „Плай" грає за першенство ЗДА

Вже в цьому тижні, в днях 6, 7, 8, та 9 травня відбудуться відбиванкові першенства ЗДА в Ді Мойн, Айова, в яких бере участь Український Відбиванковий Клюб „Плай", чемпіон східніх стейтів. Саме тиждень тому УВК „Плай" остаточно зайняв перше місце у відбиванці на сході ЗДА, здобуваючи першенство в турнірі чемпіонів в Нюарку. В цьому турнірі брали участь крім „Плаю", ІМКА Нюарк, команда, яка теж їде на відбиванкові першенства ЗДА, та Вунсакет, яка має право на участь в першенствах ЗДА, але не поїде тільки через брак фондів на такий далекий виїзд. УВК „Плай" завдячує свою участь в першенствах ЗДА, як і взагалі своє існування, інженерові М. Лепкалюкові, який фінансує також цю подорож українських репрезентантів до Ді Мойн. Вигляди „Плаю" у цих грах за чемпіонат ЗДА важко устійнити, бо це вперше здобулись українці на сильну відбиванкову команду, яка зможе взагалі мірятися з потугами відбиванки ЗДА з Льос Анджелес та Голлівуду. Журнал "Volleyball Review" у своєму огляді напередодні першенств ЗДА поставив „Українців з Ню Йорку" (так вони називаються по-англійськи) зараз після групи команд заходу та Шикаґа, які вже довший час не випускають чемпіонату ЗДА зі свого круга. У "Volleyball Review" „Плай" поставлений далеко перед всіма другими командами відбиванки Сходу і є оцінюваний, як грізний суперник в першенствах. Визначування „Плаю" на одно з п'яти перших місць не є припадкове, воно зовсім заслужене осягами „Плаю" в дотеперішніх змаганнях на Сході. Здобуття одного з місць в першій п'ятці найкращих команд ЗДА було б справді великим успіхом для „Плаю". Однак і сама участь УВК „Плай" в цих першенствах, получена з гідною репрезентацією українців в цьому спорті, буде рахуватися вже великим досягненням українських відбиванкарів.

АЙЗЕНГАВЕР УЗАЛЕЖНЮЄ „КОНФЕРЕНЦІЮ НА ВЕРШИНАХ" ВІД УСПІХУ В ЖЕНЕВІ

Вашингтон. — Нова конференція на вершинах являться „самозрозумілою річчю", якщо тільки попередня конференція міністрів закордонних справ викаже будь-який „поступ" — заявив президент Айзенгавер на своїй останній пресовій конференції в минулий вівторок 5 травня ц. р. Президент не заходів входити в ближчий розгляд справ, що їх буде розглядати конференція міністрів у Женеві 11 травня ц. р.: він поручив підождати до найближчого четверга, колито державний секретар Крістіян Гертер промовлятиме до американського народу через радіо-телевізійну сіть на цю тему. „Очевидно, що сподіваюсь, що там буде якийсь поступ, але, властиво, всі ме знаємо, що в совєтському режимі є тільки один чоловік, який може говорити авторитетно. Тому, як що є будь-що, що подало б надію на зменшення світового напруження, то, думаю, конференція „на вершинах" стала б самозрозумілою річчю". Коментуючи цю заяву Президента часописи звертають увагу, що Айзенгавер дещо злагіднив своє раніше дуже критичне, якщо не виразно неґативне становище супроти нової конференції голів урядів з участю Хрущова. Тільки в тому випадку, якщо Громико на Женевській конференції міністрів взагалі відкинув би дискусію над західніми пропозиціями й непорушно стояв на давній совєтській вимозі щодо перетворення західнього Берліну у „вільне місто" та про підписання мирового договору з „двома Німеччинами", тільки в такому випадку конференція „на вершинах" не відбулась би, як твердять пресові коментарі, — гори безнадійна імпреза — твердять пресові коментарі.

З інших закордонних прав заторкнено на останній пресовій конференції проблеми відношення ЗДА до Пакістану й Індії. ЗДА, як відомо, помагають обом тим країнам, але Пакістан є військово-політичним союзником ЗДА й отримує достави зброї, які викликають в Індії ремствування. Президент заявив, що „стараємось бути супроти всіх „в порядку". Подібну відповідь він застосував у відношенні до теперішніх відносин на Середньому Сході, де існує гострий спір між З'єдиненою Арабською Республікою й Іраком. Президент зазначив, що „ми не стараємось підсичувати персональні спори ані персональні амбіції", натякнувши прозоро на спір між президентом Нассером та іракським прем'єром Кассімом. Що стосується відгуку в Індії тибетських подій, Президент заявив, що він розуміє почування індійського прем'єра Неру у зв'язку з напастливими закидами китайських комуністів, але він — Айзенгавер — не хоче сказати щось більше на цю тему. Він заперечив, наче б американський уряд був переконаний, що Совєти тримають в полоні 11-ох американських летунів із збитого у вересні мин. року в совєтській Вірменії американського транспортового літака, про яких Совєти не дали ніяких інформацій. Президент заявив, що уряд ЗДА просто не знає нічого про долю тих летунів; шістьох убитих із того літака большевики повернули. В цій справі американський амбасадор знову безпосередньо інтервеніював в совєтського прем'єра Хрущова.

У Бірмі большевики насильно вивезли свого дипломата і побили місцевих журналістів

Рангун. — Найбільшою сенсацією у Бірмі та на всьому південно-азійському Сході стало насильне вивезення совєтського військового аташе полковника Міхаїла Стриґіна та переєправа при цій нагоді з місцевими журналістами. Полк. Стриґін, який був хворий у місцевому шпиталі, мабуть рішився „вибрати свободу" і для цієї цілі просив прислати до нього бірменського старшину з військової розвідки. Він був настільки не обережний, що висловився з призирством про совєтські відносини і в совєтській амбасаді дізнались про це та поставили стежу біля кімнати Стриґіна. Він вискочив через вікно, наслідуючи в цьому відому драматичну втечу Косенкіни, але совєтські аґенти схопили його. Вони привезли його і його дружину та дитину на летовище в густому оточенні кількадесятьох службовиків і аґентів совєтської амбасади і посадили в літак, що летів до Москви. Большевицькі „дипломати" і їх посіпаки насильно внеможливили шістьом бірменським журналістам наблизитись до совєтського полковника та говорити з ним. В реакції сорок бірменських журналістів уладили демонстрацію під совєтською амбасадою та обкидали її помідорами. Коли один з журналістів робив світлини під самим будинком амбасади, большевицькі службовики вибігли і втягли його до будинку. Згодом вони випустили його, але не віддали фотоапарату. Журналіст скаржить большевиків за побиття і крадіж апарату. Справа наробила великого шуму.

У СВІТІ

● **Берлінську кризу роз'яснює** для 200,000 американських вояків 7ої Армії в Европі брошура з статтею генерала Мексвелла Тейлора та передруком звідомлень з т. зв. Інформаційних годин. В тих інформаціях розкривається причини, чому західні альянти готові радше збройно боронити своїх прав в західньому Берліні, ніж піддатись совєтському шантажеві, що має своєю ціллю включити західній Берлін в комуністичну сферу.

● **71-річний маршал Монтґомері,** вернувшись до Лондону з Москви, де мав дві розмови з Хрущовим, заявив, що в цих цих розмовах побачив „проблиск світла, як при виході з тунелю". „Довгі й цікаві" розмови з Хрущовим сказав Монтґомері — дали йому багатий матеріял „до думання". Коли журналісти звернули маршалові увагу на некорисне враження, викликане в Америці його недавньою телевізійною заявою на тему світового лідерства, він тричі повторив, що „йому дуже прикро" і що він „перепрошує за все, що він сказав".

● **Климентій Ворошилов,** голова Верхавного Совєту СССР і таким чином ніби совєтський президент, такий послаблений після своєї недуги, що мусів приставати, коли 1-го травня ц. р. проходив разом з іншими совєтськими „вельможами" короткий кусень дороги від мавзолею Леніна на Червоній площі в Москві до трибуни, перед якою відбувалась 1-травнева дефіляда. Минулого тижня померла дружина Ворошилова.

● **У Гаррогейт, в Англії,** відбувається міжнародний конґрес лікарів, скликаний Королівським Товариством Здоров'я, з участю 3,000 делеґатів із сорока країн. Одним із доповідачів на цьому конґресі був американський винахідник д-р Йонас Солк, який пояснював значення знайденої ним вакцини для боротьби не тільки проти полію, але — й проти інших недуг.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАГОРОДИ ПУЛІЦЕРА

Одною з найвидатніших подій в американському журналістичному світі є відзначування нагородами Пуліцера, що їх в цій порі кожного року переводить окрема дорадча рада при Колумбійському університеті для активних працівників преси за найкращі статті, місцеві, крайові і міжнародя звітування, фотографії, карикатури та нші пресові повідомлення, як також драми і музичні композиції.

Йосип Пуліцер був іміґрантом і почав свою журналістично-видавнечу кар'єру від чужомовної в Америці газети. Народився він 1847 року на Мадярщині, де його батько, мадярський жид, був торгівцем збіжжя. Мати його була австрійкою. Молодий Пуліцер мріяв про військову кар'єру, але до мадярського війська його не прийняли через фізичні недомагання і також не пощастило йому дістатись до французького Чужинецького леґіону. До Америки він приїхав у 1864 році за намовою еміґраційного аґента, який пообіцяв йому службу в американському війську. Справді в Ню Йорку вступив він у кавалерійську сотню, але через рік був з неї звільнений і марно шукав праці, з якої міг би прожити. Без цента в кишені дістався Пуліцер до Ст. Луїсу, де проживало чимало німецьких іміґрантів, і там, працюючи на різних доривочних посадах, студіював право. В 1868-му році перейшов на репортерську працю до місцевої німецької газети „Вестліхе Пост", звідки й почалася його бурхлива політична і пресово-видавнича діяльність. Набувши за дешеву ціну частину уділів „Вестліхе Пост", він незабаром продав їх за 30,000 долярів, з яких частину витратив на поїздку до Европи. Вернувшись до Америки, він за ніщо (за пісню) купив в тім же Ст. Луїсі, загибаючий німецький щоденник „Штаатс-Цайтунг", і також незабаром продав його аґенції „Асосіейтед Прес" за 20,000 долярів. Після того перейшов через його руки добрий десяток англомовних газет, що принесли йому величезні прибутки, зокрема завдяки його незалежній від будь-яких партійнополітичних впливів редакційній праці, завдяки його боротьбі проти різних проявів корупції та послідовного практичного застосування засади повної свободи преси та обстоювання правди, без страху перед будь-ким і без ласки для будь-кого. Це, крім своєчасного, точного і вичерпного звітування, стало одною з головних баз призначування нагород Пуліцера, що вважаються чи не найбільшим відзначенням в журналістиці. Практичною ознакою цих нагород є 1,000 долярів готівки.

Пуліцер помер у 1911-му році. В 1903-му році він призначив значну суму на організацію журналістичного факультету (школи журналістики) при Колумбійському університеті ,який був відкритий в 1912-му році. Велику частину свого майна Пуліцер призначив у свому заповіті саме на нагороди за працю в журналістиці, які тепер носять його назву і якими саме пишаються ті, що їх заслужили.

Очевидно, що справжня вартість нагород Пуліцера переперевищує тисячу долярів готівки і почесну таблицю, що її дістає кожний нагороджений. Вартість тих нагород головно в їх інтенції підносити кваліфікованість працівників преси і рівень самої преси, скріплювати її мораль, збагачувати й розвивати її найкращі традиції та зробити її гідною тих величезних завдань та рішальної ролі, яку вона грає в суспільстві. Це саме Пуліцер свого часу ствердив: „Наша країна і наша преса можуть тільки разом розвиватися або занепадати: поставлена на відповідній висоті, об'єктивна і суспільно наставлена преса, із спроможністю пізнавати правду і по правді поступати, може зберегти ту суспільну чесноту, без якої народний уряд був би облудою і посміховищем... Цинічна, продажна й демагогічна преса витворила б з часом суспільність таку ж підлу і нікчемну, як вона сама".

З цього ясно, за що і в якій цілі призначено нагороди Пуліцера, яка їх вартість і значення в журналістиці і в суспільстві взагалі. Коли б ми під цим кутом уважно приглянулись нашій українській пресі — думаємо, очевидно, про вільну, бо про підсовєтську годі й говорити — ми мусіли б, на жаль, прийти до деяких сумних висновків, навіть на підставі цілого ряду останніх прикладів. Ми багато і не відсьогодні говоримо про великі потреби нашого суспільного життя, про конечність суспільного замирення, про ставлення загально-національних справ та інтересів понад особисті чи групові, про засади моралі і етики в суспільному житті, про відповідальність і про багато інших чеснот, що збільшили б нашу силу, наші спроможності й наші потенціял, як і ефектовність нашої праці та нашого вкладу в загальні змагання українського народу до вільного і незалежного державного буття. Ми глибоко переконані, що наша преса могла б відіграти в цьому рішальну ролю, якби вона без винятків була поставлена під кутом тих вартостей і чеснот, за які призначається нагороди Пуліцера. Результатом такого наставлення і поступування нашої преси були б більші, ніж їх можна схарактеризувати навіть найбільшою нагородою.

ЗБІЛЬШЕНА РОЛЯ НІКСОНА

Ціла низка останніх подій вказує, що віце-президент Ричард Ніксон в найближчих місяцях гратиме у внутрішніх і міжнародних справах ролю, яка автоматично зактуалізує його кандидатуру у президентських виборах 1960 року. 13-го квітня Ричард Ніксон виголосив на форумі Академії Політичних Наук в Ню Йорку промову про притягнення Міжнародного Трибуналу Справедливости у Газі в більшій, ніж до цього часу, мірі до вирішування спірних міжнародних справ, особливо в справі нагляду за правильним виконуванням зобов'язань, прийнятих у міжнародних договорах. Через кілька днів після того він виступив на з'їзді Американського Товариства часописних редакторів, які зустріли його такими бурхливими оплесками, що потвердили опінію про першорядні зв'язки Ніксона в світі преси. Недавно президент Айзенгавер подав до відома, що Ніксон поїде до Москви, щоб 25 липня ц. р. відкрити там на виставці американський павільйон. Ніксон перебуватиме в совєтській столиці 3-4 дні і стоятиме тоді напевно в центрі уваги міжнародного світу. На своїй останній пресовій конференції в минулу середу Айзенгавер вказав на можливість ,що Ніксон заступатиме Америку бодай на частині конференції „на вершинах", що її передбачається на пізнє літо цього року. На терені внутрішніх справ Ніксон пригадав себе, як людину з виразними поглядами на різні проблеми державного життя, коли він своїм голосом перерішив у Сенаті схвалення додатку до робітничого закону сенатора МекКлеллена, що загострює приписи проти зловживань у робітничих спілках. На призначення сенатора Трастона Б. Мортона новим головою Крайового Комітету Републиканської партії у чималій мірі вплинув — твердять поінформовані — голос Ричарда Ніксона. І хоч Мортон заявив, що він зберігатиме „строгу невтральність" у змаганні між суперниками в Републиканській партії на становище кандидата в президентських виборах 1960 р., проте загальновідомо, що він — палкий прихильник кандидатури Ніксона.

Ричард Ніксон, що має тепер всього 46 років, з професії адвокат, відзначений за хоробрість резервовий старшина морської фльоти, протягом одної каденції був конґресменом, потім сенатором із рідної Каліфорнії. Він здобув собі популярність у боротьбі проти комуністичної підривної роботи в ЗДА, зокрема, в процесі проти Альжира Гісса, високого урядовця державного департаменту, що був на службі Совєтів. Водночас Ніксон студіював економічні відносини в Европі і живо цікавився міжнародними проблемами. Президент Айзенгавер звернув увагу саме на цього молодого сенатора після свого вибору в 1952 році і піддержав його кандидатуру на віце-президента. У 1956 році його вибрано віцепрезидентом на другу каденцію. І прихильники Ніксона і його противники погоджуються, що з усіх дотеперішніх віцепрезидентів він перейшов найосновнішу ділову підготову на становище президента країни: як голова Сенату, як тимчасовий заступник Президента під час його недуг, як „амбасадор доброї волі" в численних місіях до різних країн Азії й Південної Америки як член Ради Крайової Безпеки, як репрезентант Президента та учасник пречисленних конференцій з чужинецькими головами держав і дипломатами. Він виявив себе як палкий, ба навіть безпардонний партійний полеміст, як надпартійний державний муж, як обережний дипломат і як відважний достойний репрезентант Америки під час авантур, коли подорожував він по Південній Америці.

Але в останніх конгресових виборах Ніксон зазнав поважної поразки: він керував републиканською кампанією, і републиканці, як відомо, дошкульно програли. Що більше, рідна його Каліфорнія, ніби традиційно републиканська, прейшла на сторону Демократичної партії, вибравши демократичних губернатора та обох сенаторів. Водночас Ніксон перестав бути одиноким кандидатом републиканців на Президента країни, бо на те становище автоматично висунувся також Нелсон Рокефеллер, переможець у виборах губернатора Нюйоркського стейту. Ніксон заявив, що він не кандидуватиме втретє на пост віце-президента, і перекинув комбінації, що може він погодиться на друге місце на списку з передовим кандидатом — Рокефеллером.

Очевидно, що ще завчасно міркувати про шанси Ричарда Ніксона у президентських виборах 1960 року. Рацію має сенатор Кеннет Кітінґ, які в своєму телевізійному виступі підкреслив першорядні кваліфікації на президента ЗДА обох републиканських державних мужів — і Ніксона і Рокефеллера. Нема сумніву, що такі ж кваліфікації мають і деякі інші мужі, називані як кандидати Демократичної партії. Але, коли мова про Ніксона, то всі американці, без уваги на партійну приналежність чи національне походження, і всі вільні люди у світі спокійні, що Ніксон у Москві чи будь-де на зустрічі з совєтськими головачами ні на мить не забуде, з ким має діло, і ні на цаль не поступиться з свого антисовєтського становища.

ОДЄНИЛОСЯ, ОДМРІЯЛОСЬ...

Одєнилося, одмріялось
Давно, давно, давно —
І забродило радісне
Нове, кріпке вино.

В прутах понад хатами —
Благословенна синь.
Од хмари волохатої
Така прозора тінь!

По славних, буйних,
проклятих
Розхристаних літах
Усе чистішим золотом
Схиляються жита.

А там, де пні зосталися,
Уже крізь пустки сум
Пускає струнні парості
Новий вишневий шум.

Я чую шум той радісний —
У мене в серці він.
І світить понад хатами
Благословенна синь.

ВАСИЛЬ МИСИК

ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ФРАНЦІЇ

Париж. — Франція стоїть напередодні 13-го травня — роковин приходу до влади де Голя. Сам де Голь ,а за ним і його льояльні прихильники називають день 13-го травня 1958 р. днем „національного відновлення". Тому уряд закликає святкувати ці роковини дуже урочисто.

Зокрема ця справа валкується в Альжирі, де святу хочуть надати перебільшеного значення. Офіційний підхід каже, що 13-го травня для Альжиру має, крім значення національного відновлення, ще й значення дати, коли здійснилось психологічне примирення мусульман з европейцями, коли сталося братання, яке вважають дійсним і здійсненим, хоч були це тільки маніфестації, значення яких дуже дискусійне.

Уряд тому так наголошує цей оптимістичний підхід, що права опозиція, опозиція крайніх, які дедалі голосніше домагаються проведення т. зв. інтеґрації, тобто леґалізації альжирців як французів, — щоб заперечити вичікувальне становище де Голя, який таки має намір визнати широку автономію Альжиру, в рамах своєї концепції збереження „альжирської особовости". І тому Альжир обліплений закликами за святкування 13 травня і проти святкування.

Уряд вважає, що все на найкращій дорозі до полагодження війни в Альжирі, а права опозиція вважає, що взагалі нема чого лагодити, бож, мовляв, усі альжирці, за вийнятком незначної кількости бунтівників, хочуть бути французами, і нема про що говорити. Та всю цю хвилю більшого чи меншого оптимізму, щоб не сказати мрійництва, заперечують атентати підпільників і безупинні операції проти партизанів.

У такій атмосфері відбулися муніципальні вибори в Альжирі. Були вони інші, як референдум минулого року. Не свідчать вони про наближення розв'язки ,бо участь у виборах була далеко менша, як минулого року. Але характеристична одна справа, що має велику вагу: вибрано альжирців і французів поміркованого напрямку, а це свідчить, що вибори відбувалися під меншим натиском армії, як минулого року, хоч і ці вибори не можуть відбивати справжнього стану в Альжирі.

Ситуація бо в основному не змінилася, хоч труднощі повстанців зросли. Це зрозуміло: ледве тільки починає влада уживати будь-яких заходів для покращання стану населення ,відразу ж падають атути підпілля, яке вимагає багато ризика. Останні французькі заходи в Альжирі таки відкривають деякі можливості праці для робітництва, а ще більші для інтеліґенції, яка починає діставати такі чи інші становища. Коли додати до цього труднощі з постачанням амуніції через фортифіковані кордони та загальну втому населення, то стане ясно, що повстанці мають труднощі більші, як досі, хоч людей їм і не бракує.

Вибори показали, що деяка частина інтеліґенції хоче взяти участь в леґальному житті, де для неї відкриваються певні можливсті. Але прикметним при цьому є те, що в'яжеться вона з ліберальними французькими колами, а не з голосними опорами нового режиму.

Це відкриває проблему, про яку ще сьогодні зарано говорити по суті. Це — проблема популярности режиму, популярности П'ятої Республіки. Ми не раз говорили, що все тримається на авторитеті де Голя, але він не має свого середовища, не має організованої сили, бо нема у Франції взагалі організованої правиці.

Ще загадковішим представляється це питання в метрополітальній Франції. Останніми днями відбулися тут вибори до Сенату. За новою конституцією переводились вони не загальним голосуванням, а через посередництво електорів. Але це по суті не важно. Важний їх вислід. А вислід показує виразний спадок голосів, відданих за урядову партію, що здобула перемогу в грудні при виборах до Палати Депутатів, де вона має повну перевагу. Комуністи мають у Сенаті ще менше місць, як мали в попередньому. Зате відвоювали свої місця старі партії, і їх позиція в Сенаті така ж, як була в попередньому, а це значить, що урядова партія втратила голоси.

І тепер постала парадоксальна ситуація: в Палаті депутатів переважає нова урядова партія, а в Сенаті її закони може провалювати, так би сказати, старий режим.

Та неправильно було б робити з цих даних висновок, що П'ята Республіка стоїть на порозі упадку. Так воно не є. Ніхто, крім комуністів, які не мають сили, покищо не збирається її валити. Права опозиція ще слабша від лівої, отже — нема кому валити. Але під знаком запитання стоїть стабільність так званого національного відновлення, коли урядова партія, що не має фактично ніякої ідеології та програми, крім імени де Голя, якого він їм леґально не дав, уже втрачає голоси.

Все тримається на імені де Голя. Системи тримаються на одній особі тоді, коли це — диктатор. Але де Голь не диктатор і не збирається ним бути. Він досі не виявив ніяких здібностей сформувати довкола себе партію, що проповідувала б його ідеали й програму. І її він не сформує. Він вірить у Францію, і вважає, що решта зробиться сама.

Але та „решта" не робиться. Ні в Альжирі, ні у Франції. І ніколи не зробиться, бо взагалі нічого не робиться само по собі. А якщо так, тоді новий режим не виявляє тривких основ. Він переводить певні зміни в адміністрації, але не переводить основної духової зміни, як і зміни політичних сил. А це значить ,що при першій нагоді це може бути просто смерть, наприклад де Голя, що має вже поважний вік, або тільки його димісія з причин здоров'я, і вся камарилья Четвертої Республіки відновиться.

Вибори до Сенату показали, що старі сили зовсім не пропали ,а на нові покищо не заноситься. І в цьому — основна проблема майбутнього Франції.

О. Д-вич

М. Д. Бачин

АВСТРАЛІЯ ТА ІНДОНЕЗІЯ

Сердечне привітання зустріло міністра закордонних справ Індонезії на летовищі в Сиднеї. Д-р Субандріо виголосив до представників преси, радіо та телевізії коротку промову, в якій заявив, що приїхав шукати приязни. Індонезія, сказав він, з вдячністю згадує прихильність і поміч Австралії під час її прагнень до державности. — „Чи ми хочемо, чи ні, наше географічне положення змушує нас діяти спільно: наша доля пов'язана разом".

На запит про Західню Ґвінею: „Чи ця справа пекуча і вимагає негайного вирішення?" — він відповів: „Справа сама по собі неважна. Проблема спричинена недовір'ям, непорозумінням, підозрінням і страхом. Я прибув як приятель і гадаю, що всі труднощі між обома країнами оперті на почуваннях, які можна погодити по-сусідськи".

У Кенберрі велися розмови по кабінетах і відбувся великий бенкет в залях парляменту. В промовах знов згадувалося приязнь і добросусідські відносини. Д-р Субандріо просив помочі, щоб завести в Індонезії правдиву демократію, бо вона може бути для Австралії заборолом в разі ворожого наступу. Індонезія потребує правників, інженерів, технічного і шпитального персоналу, торговельної виміни. Були розмови і бенкет у Вікторії, в Мелборні, велике прийняття в Сиднеї, у президента Банку Комонвелту з участю фінансистів, промисловців та економістів, на яке представників преси не запросили, і „коктейл парті" Австралійсько-Індонезійського Товариства.

Коли д-р Субандріо від'їздив, вже було відомо, що він запросив прем'єр-міністра Мензіса, міністра закордонних справ Кейзі та міністра військових справ Крамера відвідати Індонезію. Федеральний уряд видав комунікат, підписаний обома сторонами, з якого виходить, що різниці поглядів Австралії та Індонезії на Західню Ґвінею тривають далі, але обидві сторони погодилися, що ці різниці повинні розв'язуватися не силою, а спільними зусиллями. Рішено підписати з Індонезією „Культурну угоду", що охоплює мистецтво, літературу, науку та вишкіл.

Під час дебат у палаті репрезентантів в Кенбері прем'єр-міністер Мензіс мусів вияснити і боронити становище федерального уряду ,який не думає натискати на Голляндію задля Західньої Ґвінеї, але надіється, що голос Австралії мусить бути чути, коли розглядатимуть ці справи.

З поворотом до Джакарти д-р Субандріо застав велику зміну ,може навіть передбачену. Президент Індонезії, Сукарно, прихильник „керованої демократії", скасував другу конституцію, що давала парляментові комуністичну партійну більшість, вибрану несвідомими й незорієнтованими виборцями країни, і завернув першу конституцію, за якою парлямент має половину вибираного складу, а половину призначуваного президентом. Рівночасно президент призначив 36 військовиків на репрезентантів до парляменту. Військо — опора держави, на якій базується президент.

Військом керує в Індонезії шеф штабу армії, ґенерал Абдул Гаріс Насушин, що завжди і всюди одверто деклярує себе антикомуністом. Це після переговорів з ним американських фахівців ЗДА рішили допомогти озброїти індонезійську армію покищо легкою зброєю для внутрішньої безпеки. Всі достави для індонезійського війська дратують Голляндію, яка боїться за Західню Ґвінею. През. Сукарно заявив, що Індонезія приступить з Голляндією до переговорів в справі рекомпенсати за знаціоналізоване майно щойно тоді, коли їй віддадуть Іранію.

(Закінчення на стор. 3-тій)

СОВЄТСЬКІ ГЕРОЇ ПОСВАРИЛИСЬ

Двічі „герой Радянського Союзу", знаний з останньої війни на Волині і в Галичині ватажок совєтських партизанів, О. Фьодоров, написав у „Радянській Україні" (31 березня ц. р.) гостру рецензію на недавно видану Львівським газетно-журнальним видавництвом книжку також бувшого совєтського партизана І. Бовкуна п. з. „Солдати другого фронту".

Що ж так розгнівало колишнього командира „Чернігівсько-Волинського з'єднання партизанських загонів"? — Те, що І. Бовкун „зводить наклеп на народних месників, на комуністів, які були організаторами, душею партизанської боротьби в запіллі ворога..."

Починаючи з перших сторінок, — пише О. Фьодоров, — у книжці надто тенденційно подаються події перших днів війни... чорними фарбами змальовуються деякі командири радянської армії та партизанських загонів. Привертає увагу і таке: у своїй книжці І. Бовкун всіляко вихваляє, приписуючи їм героїчні вчинки, таких людей, як колишній куркуль, окремі старости і поліцаї, зокрема заст. команданта лосинівської поліції, де були закатовані старий комуніст Стратилат, тов. Окостеня, батько секретаря Носівського райкому партії, та інші активісти.

В книжці І. Бовкуна — торощить свого бойового колеґу О. Фьодоров, — є окремі, ефектно подані сцени боїв, де авторська вигадка далеко переважає над історичною правдою. Це, зокрема, бойова операція на станції Бобровиця. В книжці сказано, що в ній було знищено багато живої сили ворога, водокачку, станцію, поїзд. Тим часом, як встановлено пізніше, в цій операції лише спалено... стіжок сіна та легко поранено начальника станції".

Для чого потрібне було авторові таке перебільшення? — дивується О. Фьодоров.

Але ще гірші єресі розкриває суворий критик далі: „Надумані, — пише він, — і епізоди з фашистівським ґенералом Віндлером. Цілком вигадані й твердження про якісь „білі плями" та „дикі загони" в партизанському русі. Замовчуючи ролю партійного керівництва, І. Бовкун пропаґує у своїй книжці теорію стихійности партизанського руху, а згадуючи складні обставини, в які потрапляв його загін, щоразу підкреслює: „Допоміг випадок".

Очевидно, єресей всякого роду, цих і інших, допустився І. Бовкун багато. Аж дивно, що всі вони так разючо пригадують правдивий образ совєтської так званої партизанки. Адже відомо, що переважна більшість совєтських партизанів, за вимком перекиданих літаками з-поза фронту вишколених диверсантів, становили дезертири, які в обличчі наступаючої червоної армії своїми „геройчними подвигами", на зразок змальованих І. Бовкуном, старалися спокутувати свої „гріхи" перед совєтською владою.

В. С-ко

Василь Витвицький

СИМФОНІЧНА ПОЕМА „МАЗЕПА" ФРАНЦА ЛІСТА

(1)

У циклі дванадцятьох симфонічних поем Франца Ліста, творів, які своєю формою і змістом сильно заважили на дальшому розвитку оркестрової музики, шосте місце займає поема „Мазепа". Зразу після свого постання (1950) цей твір, як і більшість творів Ліста, збуджував різко протилежні оцінки. Навіть „Прелюдії" — ті самі „Прелюдії", що й досі належать до найбільше популярних і улюблених творів світової симфонічної літератури, не припали тоді до вподоби віденській публіці. Відомий віденський критик Едвард Ганслік писав, що „одночастинні симфонії" Ліста занадто надумані, і що замало в них музичної інвенції. „Мазепа" збуджував протести під час свого першого виконання у Ляйпціґу.

Одним із тих, що зразу як слід оцінили Ліста-композитора, був Ріхард Ваґнер. Про свої перші враження після прочитання партитур симфонічних поем Ліста Ваґнер писав: „Коли читаю Ваші симфонічні поеми, то здається мені, неначе поринаю у чисту кришталеву воду. Закінчую їх відсвіжений і скріплений". Для нас особливо цікава думка Ваґнера про симфонічну поему „Мазепа". Отож саме „Мазепа" і „Орфей" були ті поеми Ліста, які Ваґнер найбільше любив. Їх Ліст перегравав Ваґнерові на фортепіяні ще перед надрукованням партитур. У листі до Ліста Ваґнер писав: „Мазепа" — прекрасний твір, мені під час самого читання не ставало віддиху". Цікаво, що до перших звеличників „Мазепи" належав відомий композитор оперет і вальсів Йоган Штравс: під його керуванням твір виконувався у Відні і здобув успіх.

Одне з питань, яке має для нас особливий інтерес, таке: що змусило Ліста написати симфонічну поему „Мазепа"? Знаємо, що він досить рано зазнайомився з творами Байрона, що згодом був у приязних взаєминах з Віктором Гюґо, автором поеми „Мазепа". Поему Гюґо він умістив на вступі до партитури свого твору, і так вона друкувалася й друкується до наших часів. Але ця тема збуджувала творчу уяву Ліста ще далеко до часу написання симфонічної поеми. Він торкнувся її у своєму ранньому творі (Лістові було тоді 15 років), тобто у циклі фортепіянових етюд. Пізніше він кількома наворотами вертався до теми Мазепи, переробляв її наново, поширював і нарешті переніс з фортепіянового на ширше, оркестрове поле.

Чи мав якийсь вплив на Ліста його власний побут в Україні, його безпосереднє зіткнення з українським степом, яким в уяві поетів Байрона і Гюґо скакав кінь з прив'язаним до нього вершником? Можемо догадуватися, що і його подорожі, і концертові виступи в Києві та інших містах України, і кількамісячний побут у подільському селі Воронинці могли зробити тему Мазепи ближчою для Ліста. У всякому разі зацікавлення до цієї теми ледве чи могла збільшити у Ліста особа, для якої він і задержався довший час в Україні і яка відіграла таку важливу ролю в усьому дальшому перебігу його життя: княжна Каролина з Івановських Сейн-Віттґенштайн. Як майже все панство, що проживало на українській землі, Каролина Сейн-Віттґенштайн цікавилася речами далекими від тієї землі і її минулого. Вона вивчала латинську мову, залюбки читала Данте і Ґете, цікавилася філософськими та релігійними питаннями, студіювала Талмуд. Ліст — як виявляється — був ближчий землі, по якій ходив у Воронинцях. Там написав він фортепіяновий твір, в якому дав блискучу парафразу двох українських пісень — „Ой, не ходи, Грицю" і „Віють вітри" (видавництво „Мистецтво" в Києві надрукувало їх 1955 року під заг. Ф. Ліст „Дві п'єси на українські народні теми").

Коли шукатимемо причин, чому постать гетьмана Мазепи притягала до себе увагу композитора, то знайдемо їх у самій вдачі й світогляді Ліста-людини. Правда, як його творчість, так і його життя та мистецька діяльність були довший час предметом протилежних осудів. Його блискуча кар'єра піяніста, що захоплював слухачів просто з демонічною силою, його роля улюбленця паризьких та інших столичних сальонів і врешті надягнена у старшому віці священича ряса — все це викликало деяку здержливість музик і критиків, які звикли до рівнішого перебігу життьового і творчого шляхів. Треба було довгих десятків років, щоб дати речеву і безсторонню оцінку мистецької діяльности Ліста і виробити собі повний та правдивий його образ.

З-поза його діл і творів, особливо з-поза писань-статтей споглядає до нас обличчя людини високих, світлих прикмет. Про його людяність і незвичайну увагу до ближніх списано цілі томи. Як він — ще замолоду, у часах ,коли був світочем княжих і королівських палат, співчував і помагав потребуючим. Як у кожному місці, при кожній нагоді влаштовував концерти на всякі добрі цілі (так було і в 1847 р. в Києві), на школи, шпиталі, заклади для вбогих, сліпих, навіть на фонди страйкуючих робітників і — політичних утікачів. Одного разу після концерту в Тулюзі, у Франції, йому сказали, що багато робітників радо послухали б його гри, але що ціни вступу для них зависокі. Ліст, не роздумуючи, відповів: „я влаштую для них окремий концерт, безплатний та постараюсь дати їм з своєї гри щонайкраще".

Як музичний діяч і критик Ліст — світлий приклад доброзичливости і альтруїзму. До музик, особливо композиторів, він відносився з великою увагою, добротою і готовістю допомогти. Історія його відношення до Ріхарда Ваґнера, Фридриха Шопена і до молодших, як Бедржіх Сметана, Едв. Ґріґ, Роберт Франц, це довгий ланцюг зусиль в одному напрямі: підтримати і підсилити те, що цінне. Ліст у великій мірі причинився до проламання неприхильних поглядів, з якими зустрічалися перші твори російського композитора Михайла Глінки. Під час своїх виступів у Петербурзі він не раз виконував інмпровізації на теми Глінки. В одному з своїх листів він згадує, як йому доводилося боронити Глінку перед одним з членів царської родини (цей „великий" князь признався був Лістові, що він підвладних собі офіцерів за поповнені провини замикає в тюрму або — висилає на вистави опер Глінки).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Свято Шевченка в Осередку СУМА в Шикаго

„Борітеся, поборете!" — під тим кличем влаштував в неділю, 29-го березня ц. р. Осередок СУМА ім. полк. Ів Богуна - Шикаго - Середній Південь святочну Академію для вшанування 145-річчя з дня народин Пророка України — Т. Шевченка.

Програма свята була коротка, проте цікава; сцена прикрашена портретом Шевченка, вишивками та зеленню. Академію започаткував хор Ю СУМА під керівництвом проф. Плешкевича співом „Заповіту". Опісля слідувало вступне слово проф. Сидоровича, який подав коротку аналізу творчости поета, характеризуючи його, як борця за ідеї українського націоналізму. Промовець підкреслив, що ідеї поета, висловлені в „Кобзарі" не перестаріли, але є актуальні і досі. Минуле України показував поет в усій величі боротьби за волю, за ідеали вільної людини, він різко осудив кріпацтво, російський царизм, закликав земляків обняти один одного в ім'я добра матері України. Дальшою точкою програми була інсценізація виконана Ю СУМА, яка була рівнобіжно з рецитацією автобіографії поета подругою Василів і деклямацією уривків з поезій Шевченка. Посередині сцени була постать нещасної матері, символ України, яку прекрасно виконувала подруга Кучер С.

Кінцеву точку програми виповнив хор Ю СУМА, виконавши дві пісні до слів Шевченка „Думи мої" і „Садок вишневий". Академію закінчено відспіванням національного гимну.

С. Орищук

Мазепинська Конференція в Монтреалі, Канада

(К) — 28 - 29 березня ц. р. відбулася в приміщенні Монтреальського Університету Студійна Конференція Т-ва Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського присвячена 250-літтю збройного виступу гетьмана Івана Мазепи проти Москви. Конференцію влаштували Осередки ТУСМ-у Монтреалю, Оттави і Торонта, в ній взяли участь студенти цих трьох міст та громадянство Монтреалю. Конференцією керувала Президія: М. Кравчук — голова Г. Управи ТУСМ-у (Дітройт); інж. З. Янківський (Оттава); п. Баб'як (Торонто) та секретарі М. Сербин (Монтреал), і Ігор Стебельський (Торонто).

Головним доповідачем був проф. д-р Юрій Русов, який прочитав доповідь на тему: „Гетьман Іван Мазепа і український націоналізм". Крім цього були прочитані реферати: „Гетьман Іван Мазепа і його доба" — С. Харко (Оттава); „Розвиток української державницької думки на переломі 17 - 18 століття" — І. Кузів (Торонто); „Гетьман Іван Мазепа в світлі чужої літератури" — В. Білик (Монтреаль); „Гетьман П. Орлик — найближчий співробітник гетьмана Івана Мазепи" — Ю. Шимко (Торонто); „Мистецтво доби гетьмана Івана Мазепи" — Уляна Бігус.

Першого дня конференції відбулася в домівці української греко - католицької церкви св. Михаїла о год. 8 веч. Літературно - Мистецька Вечірка, якою проводив Н. Левицький. В програму вечора входила гутірка Ореста Павлова на тему „Політичні ідеї і національно-визвольна проблематика у драмі Л. Старицької - Черняхівської „Іван Мазепа", а також деклямації. Незвичайне враження викликала п. Стефа Коваль, рецитуючи з артизмом та чуттям уривок з поеми „Мазепа".

Другий день Конференції був присвячений організаційним справам ТУСМ-у. Після закінчення Конференції молодітусмівці відвідали д-ра Д. Донцова.

Конференція пройшла з великим успіхом. Всі доповіді були на високому рівні. Великим позитивом було те, що в Конференції крім старших студенів взяли участь теж і молоді студенти та середношкільна молодь.

Академія в честь Т. Шевченка в Ютиці, Н. Й.

Заходом місцевого Відділу УККА відбулася 12-го квітня в модерній залі ІВКА святочна Академія з нагоди 145-річчя народин Т. Шевченка. Мішаний хор започаткував її співом „Заповіту". П-і Л. Волянська виголосила в мистецькій формі незвичайно сильну змістом доповідь у державницькому та протимосковському дусі, уложену переважно з добре підібраних цитат з „Кобзаря". П. В. Літинський відспівав своїм милим теноровим голосом дві пісні „Ой, три шляхи широкії" — Степового та „Цвітка дрібная" — В. Матюка. Цей молодий, многонадійний співак виконав ці настроєві пісні з відповідною інтерпретацією, що заслуговує на окреме відзначення. Мішаний хор виконав „Думи мої" в музичній обрібці Євгена Козака.

У другій частині Дівочий Вокальний Ансамбль при Клюбі Української Молоді відспівав три народні пісні: „Зоре моя"; „Ой, у полі могила" і „Через балку". Треба тільки радіти з цього виступу молодої мистецької групи, що заповідається так гарно. Новоприбула з Дітройту п-ні Н. Маркевич-Гловяк відспівала по-мистецьки своїм ліричним сопраном пісню „Ой, одна я, одна". Студентка А. Ройко продеклямувала з чуттям поему Шевченка „Розрита могила". Вкінці мішаний хор відспівав удатно пісню „Україна" укладу Євгена Козака, сучасного видатного львівського композитора. Співом національного гимну закінчено цю вдалу Академію, що була на належному мистецькому рівні.

Хорами диригувала п-і О. Кокодинська, фортепіяновий супровід був у досвідчених руках мгра З. Савицького. На сцені виднів великий, гарний портрет Т. Шевченка, роботи п. М. Войтовича. Культ.-Освіт. референт Відділу УККА, п. І. Смолій, вложив багато праці у підготовку цієї Академії. На жаль, приявних було коло 150, хоч повинно б бути п'ять разів більше! Варто було б перевести анкету, чому так багато наших людей не приходить на наші імпрези...

І. Д.

Осередок СУМА в Шикаго дав концерт для американців

6го березня ц. р. Осередок СУМА ім. М. Павлушкова в Шикаго - Північ влаштував для американської публіки, в одному з УМСА готелів, концерт під заголовком „Вечір української пісні і танку". Це не був перший виступ Осередку перед чужинцями. Виступ СУМА був спрямований на ознайомлення американців з українським хоровим мистецтвом і народними танками.

В загальному, сумівська молодь підготовилася добре до виступу і її концерт мав дійсний успіх. Доповненням до цілости було ще й те, що концерт був попереджений десятиденною виставкою українських писанок, вишивок і різьблених та інкрустованих експонатів в тому приміщенні, де відбувався концерт. Розвішена мапа України, на тлі якої була улаштована виставка, говорила про національність виставки.

Програму „Вечора української пісні і танку" виповняли українські стрілецькі, повстанські й народні пісні, а з танків: „Гуцулка", „Верховина", „Коломийка" „Чумак", „Катерина" і на кінець „Запорожець". Концертові приглядалася публіка із 250 осіб, між нею велике число американських студентів, мешканців готелю УМСА.

40-членний хор СУМА виступив у національних строях, під мистецьким керівництвом проф. О. Плешкевича, якого публіка вітала, зокрема тепло, перед піснями „Гей маршують" і „Вперед", до яких музику написав саме він. Танцювальні групи, що виступали на концерті, є під мистецьким керівництвом п. Олекси Васькова і п. Степана Косовського.

Концертом проводив п. Лука Костелина, подаючи присутнім в англійській мові опис танків і короткий зміст пісень. Використовуючи перерви, п. Костелина розказав присутнім про Україну, про сучасне політичне положення в Україні тощо.

Тут слід би відмітити ще й той факт, що в програмках, які роздавалися при вході на залю, був поданий короткий опис праці сумівської молоді на відтинку зберігання української культури у вільному світі. В програмці, між іншим, писалося, що в Україні є спинений вільний розвиток української культури шляхом накинення українському народові вузької і односторонної марксистської лінії вияву. Тому обов'язок зберігання української культури припав на українців у вільному світі.

Вартість виступу СУМА з концертом перед американською публікою є в тому, що шляхом концерту познайомлються з українцями тих, з якими доводиться нам стрічатися на вулиці, в фабриці, чи в ресторані.

Лу К-а

АВСТРАЛІЯ ТА ІНДОНЕЗІЯ

(Закінчення зі стор. 2)

Ген. Насушин на таємній конференції старшин усіх родів зброї ударив на сполох, що комуністи, мовляв, збираються відібрати Західню Гвінею від Голляндії, і це може спричинити війну. Світова преса, яка закидала ген. Насушинові диктаторські тенденції, в зв'язку з цією конференцією припускає можливість створення „хунти" на взір Пакістану і Бірми.

Д-р Субандріо говорив в Австралії, що індонезійське летунство і фльота співпрацюють з індійськими, і що в цій справі налагоджується співпраця з Пакістаном; що Індонезія має 20 батальйонів війська, але незаінтересована у воєнних договорах, бо сусідські справи хоче полагоджувати мирно. Він ствердив, що в Індонезії заведений воєнний стан і військові круги мають перше слово.

Коли в Джакарті відбувався День Військових Сил, в параді брали участь 6 Ілюшиних, 6 транспортових 9 Мігів, 5 американських Альбатросів, 3 Вампіри і 2 Мустанги. Ілюшини і Міги випущено за совєтськими взірцями з чеських фабрик. Вони старого типу, бо в СССР вже існують два типи модерніших. Це була образа для старшин індонезійської армії, для якої Польща дала своїх інструкторів. (Морських старшин перешколюють англійці).

Ген. Насушин колись належав до протикомуністичних повстанців. Тепер він вважає, що ліпше створити добру патріотичну армію і протипоставити її впливам комуністів, аніж іти „брат на брата".

На всіх полінезійсько-маляйських островах поліція мусить поборювати банди, що зорганізувалися на початку протияпонської революції, під большевицьким гаслом: „Граб награбленное!" На західній Яві за минулий рік бандити повбивали тисячу двісті людей і спалили понад 17 тисяч будинків. Уряд мусить поборювати також розвинену контрабанду. Недавно один невеликий австралійський товаровий корабель зник, як „камінь у воду". Припускають, що його захопили пірати.

Звідки ворохобники беруть зброю? Дістають контрабандою. На шляху Пешавар-Кабул з Індії до Афганістану, коло гірського просмику Хайбер, лежить село Дарраг, мешканці якого підробляють рушниці, револьвери і пістолі всіх світових фірм. Ці фальсифікати виконані так майстерно, з фірмовими знаками, що фахівцям тяжко розпізнати підробку. Село продукує 500 штук денно.

Після хазяйнування в Індонезії комуністів, які „визволяли" всіх від усього, справді тяжко заводити порядок. Ще недавно Целебес був тереном боїв з протикомуністичними повстанцями, що зайняли важливі портові то інші міста. В ході боїв спалено Малілю та Сінґканґ. До порту Пельопа прибуло 23 тисячі втікачів. Повстанці відійшли до північних джунглів. Військо знайшло і спалило повстанче селище, що мало 130 будинків. Цікаво, що між забитими в бою знайдено чужинців, білих людей...

Тяжко поборювати комуністичні впливи, що пливуть з Москви на Середній і Далекий Схід. Не лише Індонезія, але й Філіппіни, Корея, націоналістичний Китай та Японія проходять в різних видах цю затяжну боротьбу, без належного зрозуміння західнього світу. Ось Об'єднані Нації перевели в Австралії в днях від 9-го до 19-го березня наради ЕКАФЕ, Економічної Комісії Азії та Далекого Сходу. Хто перший, на тиждень наперед, прилетів до Сиднею? Делеґат СССР, віцеміністер закордонних справ Фірюбін з почетом...

● Із Каракасу повідомляють, що запроєктований на найближчий рік державний бюджет Венесуелі виноситиме 1,800,000,000 долярів. (Бюджет міста Ню Йорку становить понад два більйони долярів).

Передбачають тепліший травень

Сютленд, Мериленд. — Бюро погоди при департаменті торгівлі передбачає, що в травні в більшості стейтів ЗДА буде тепліша від нормальної в цьому часі погода. Найтепліше буде в південних і східніх стейтах, за вимком північно-східніх стейтів і Флориди. Найхолодніше буде в стейтах Айдаго, Монтана, Вайомінґ і Дакотах, а в сусідніх стейтах від них буде дещо холодніше від нормальної температури. В більшості північних і середніх стейтів буде більше від нормальних опадів атмосферичних, а в південних менше від нормальних дощів.

● Комуно - китайська преса атакує прем'єра Неру за його останню промову в індійському парляменті про ситуацію в Тибеті. Китайські комуністи закидають індійському прем'єрові „фальшиве представлення фактів" та „втручання у внутрішні справи Китаю".

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

З УКРАЇНСЬКОГО ЛІТ. - МИСТ. КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ

повідомляють, що в п'ятницю, дня 8-го травня ц. р., відбудеться в приміщенні Клюбу вечір молодих композиторів — учнів проф. Ігоря Соневицького. Виступатимуть — Ю. Осінчук, В. Сенів і М. Шумилович при співучасті М. Сенів й О. Шумилович. Пояснення даватиме проф. І. Соневицький. Початок о год. 8-ій вечора.

Спорт

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ — ГУНҐЕРІЯНС 1 : 1 (0:)

Чорноморська Січ з успіхом мірить свої сили зі своїми майбутніми противниками

УСК Чорноморська Січ, Нюарк, мистець кляси „Б" Стейтової Ліґи Ню Джерзі а тим самим новик кляси „А" в новому сезоні (1959/60), знову змірив свої сили тим разом з мистцем кляси „А" мадярами з Ню Бронсвік. Січ поставила до тих змагань в дні 12-го квітня ц р. дещо змінений склад. Не зважаючи на ремісовий вислід (1:1), оновлений склад випав дуже обіцююче. Максимів на воротах виявив, що поволі набирає довір'я до своїх спроможностей і це є дуже важливе. О. Дуткевич на обороні був знаменитий, а Поллок на середині помочі виявив добру і розумну гру. Віктор Каздоба на помочі переконував, що та позиція для нього найбільше підходить і кілька його заграньзі своїм братом Влодком Коздобою на лівому крилі та із завжди „голодним" на ґолі Хромовським на лівому лучнику, були дійсно приємними й обіцюючими. Молодий Савицький Іван на правому крилі переконував вповні, що він дійсно добре розуміється в грі зі своїми приятелями (Каздоба, Хромовський) і що атака Січі при його помочі теж, хто зна, чи не стала б пострахом для всіх клюбів. Олійник грав коротко, але теж видко, що може грати добре. Інші грали слабше як звичайно, але в загальному незле.

Склад Січі: Максимів, Голюка, А. Дуткевич, Каздоба Віктор, Поллок, Кіралі, Каздоба Володимир, Хромовський, Лясло, Голюка Ю., Савицький, Олійник, Мек-Дуґаль. Ворота для Січі добув Лясло при помочі Каздоби і Хромовського.

В кожному разі новий склад випав обіцюсче і добре, що п. Рудзінський Л. пошукав саме такого противника, бо в грі з ним можна часом чогось доброго навчитися. Це ж і є противники, з якими Січ буде грати в новому сезоні.

Чорноморська Січ — юньйори Спур, юньйори — 2:1 (2:1)

Нюарк, 12-го квітня — Останні змагання в сезоні проти мистця Ню Джерзі були дійсно цікавими і симпатичними. В першій половині, коли Січ грала з вітром і мала сильну перевагу, ми бачили що могли заімпонувати і дійсно вибагливому глядачеві. Ворота стрілили: Каздоба і ряд заграньнаших змагунів, Кобільник.

Наші юньйори закінчили сезон на другому місці табелі, а крім того, у своїх симпатиків залишили надію, що будуть дійсно доброю і вирівнаною дружиною в новому сезоні. Цього року 80% з них — це хлопці, які щойно покінчили 15 років життя. (ix)

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, Відділ 371, відбудуться в п'ятницю, 8-го травня 1959, в год. 8 веч., в Січовій Залі, при 506 — 18 Евню, Нюарк, Н. Дж. Прохається членів платити свої вкладки на зборах Відділу. — І. Оверко, предс., П. Заболоцький, касир, Ю. Баранюк, секретар.

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во ім. М. Грушевського, Відділ 219, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 9-го травня 1959, о год. 7-ій веч. Проситься всіх членів прийти на збори, бо секретар на може збирати вкладок в домі. — М. Юров, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні збори Бр. св. Ап. Петра і Павла, Відділ 220 відбудуться в суботу, 9-го травня 1959, о год. 7.30 вечером в парох. залі, там де завсігди. Проситься членів взяти численну участь, бо є важні справи до вирішення, а довгуючі члени мають вирівнати залеглі довги. — Управа.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Бр. Арх. Михаїла, Відділ 142, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні збори відбудуться в суботу 9-го травня 1959 вечером, в залі УНДому 214 Фултон вул. Управа Відділу просить членів прибути якнайчисленніше. — М. Маркович, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Братство св. Івана Хрестителя, Відділ 270, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в суботу, 9-го травня 1959 в УНДомі, 90-92 Фліт вул., о год. 6-ій веч. Просимо членів прийти на збори та розкупити квитки вступу на 65-річчя УНСоюзу, що відбудеться в Карнеґі Голл 30-го травня. — Т. Ґіль, предс., М. Баран, фін. секр., С. Островський, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорожська Січ, Відділ 367, відбудуться в неділю 10-го травня ц. р., о год. 1.30 по пол., в Церковній Залі. З огляду, що цей день відзначений, як „День Матері", то Уряд просить, щоб члени постаралися бодай прийти і заплатити свої вкладки. Уряд буде старатися, щоб збори скоротити так, щоб члени мали нагоду бути вдома із своєю родиною. — Г. Лилак, предс., П. Дзюба, касир, В. Попович, секретар.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відділ 349, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 10 травня ц. р., о год. 3-ій по пол., в домі Ветеранів, при вулиці Вашингтона. Проситься всіх членів обов'язково прибути. — Управа.

ДІТРОЙТ, Міш. — Братство ім. св. Івана Хрестителя, Відділ 292, повідомляє членів, що Місячні сходини відбудуться в неділю, 10-го травня ц. р., о год. 1.30 по пол., в залі УНДому, при в. Мартін. В програмі сходин є до обговорення, а також до полагодження декілька справ пов'язаних з працею Відділу. Просимо всіх членів прибути. По сходинах можна буде вплачувати членські внески, чи залеглості. — П. Кізел, голова, Д. Сулима, секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Бр. св. ап. Петра і Павла, Відділ 102 відбудуться в неділю 10-го травня, ц. р., зараз по співаній Сл. Божій в залі 2280 В. 7-ма. — М. Молескі, предс., С. Косик, касир, М. Бобечко, секретар.

ЧЕСТЕР, Па. — Тов. Тараса Шевченка, Відділ 156, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю 10-го травня ц. р., точно о год. 2-ій по полудні, в Громадськім Домі. Просимо Пікніковий Комітет і всіх членів бути присутніми. — В. Новак, секретар.

ГЕМТРЕМК, Міш. — Т-во ім. М. Шашкевича, Відділ 94, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю 10-го травня ц. р., в год. 2-ій по пол., в залі Укр. Демокр. Клюбу при 2376 Ґрейлінґ вул. Проситься всіх членів прибути. — Т. Майструк, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Єдність", Відділ 163, подає до відома своїм членам, що Місячні збори відбудуться в неділю 10-го травня ц. р., в Горожанському Клюбі, при Френклін вул., о год. 12-ій в полудні. Проситься всіх членів й членкинь прибути на призначений час. Також пригадується довгуючим членам, щоб вирівнали свої вкладки, останній речинець до 25-го кожного місяця. Хто не заплатить, буде суспендований. — М. Курко, предс., Ст. Филик, фін. секр., Дм. Мисько, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Запорозька Січ", Відділ 251, матиме Збори в неділю 10-го травня ц. р., в церковній залі, при В. 7-ій вул., сейчас по вел. Сл. Божій. Звертається увагу довгуючим членам, щоб вирівнали свої вкладки на цих зборах. — В. Козир, предс., В. Яцишин, касир, Я. Кравчук, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Тов. Укр. Січ, Відділ 182, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю 10-го травня ц. р., о год. 2-ій по пол., в залі парафіяльній при 45-47 Говп Евню, Пасейк, Н. Дж. Проситься членів прийти на збори та вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во ім. Івана Франка, Відд. 334, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні збори відбудуться в другу неділю по першім, 10-го травня ц. р., о год. 1-ій по пол., в УНДомі, при 14-ій вул., де все. Проситься придбати нових членів, як дітей, так й старших кандидатів. — Н. Задирецький, предс., С. Бохонок, касир, Г. Демкович, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Тов. Сокіл, Відділ 336, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю 10-го травня, о год. 1-ій по пол., в Народнім Домі. Проситься членів прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Також просимо довгуючих членів вирівнати свої вкладки. — Г. Степанек, предс., Р. Кісіль, фін. секр., П. Кальмук, рек. секр.

БАЛТІМОР, Мд. — Бр. Пресв. Тройці, Відділ 320, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю 10-го травня ц. р., о год. 1.30 по пол., в Укр Горож. Клюбі 3101 О'Доннелл Стріт. Проситься всіх членів прибути на означений час і вирівняти свої залеглості. — Д. Пісецький, предс., І. Малко, секретар.

Товариство сприяння армії ЗДА домагається збільшення армії до мільйона вояків

Вашингтон. — Товариство сприяння армії ЗДА, яке має 60,000 членів, домагалося на своїх зборах, щоб чисельний стан армії збільшити до одного мільйона вояків. (Теперішній стан армії виносить 900,000 вояків, але він має бути зменшений до кінця червня 1959 р. до 870,00). Це Т-во виступає проти теперішньої оборонної політики, яка головну вагу кладе на летунство і керовані ракети, і навіть не передбачає, щоб в Европі треба було вести малу війну самими тільки наземними збройними силами, не допускаючи до вибуху ґльобальної атомово-нуклеарної війни. Делеґати цього Т-ва твердять, що на випадок війни, армія ЗДА не могла б тепер виконати свого завдання, та домагаються збільшення чисельного стану армії та дати їй потрібну зброю.

Франція реорганізує заморські посілості

Париж. — Так звана Екзекутивна Рада Французької Спільноти відбула під проводом президента Шарля де Ґоля своє третє засідання, присвячене реорганізації взаємин між французьким материком та колишніми заморськими колоніями Франції в Африці, які рішили бути незалежними, але в рамцях Французької спільноти. 12 колишніх африканських колоній Франції висловили таке бажання, голосуючи за новою французькою конституцією, а тільки одинока Ґвінея голосувала „проти" й відірвалась цілком від Франції, створивши федерацію з Ґаною. Предметом нарад згаданої Ради Французької Спільноти з участю репрезентантів всіх 12 колишніх колоній є фінансова допомога збоку Франції, господарські пляни, заведення телекомунікації, зорганізування апаратури судівництва на нових підставах ітд.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Братство св. Василія Великого, Відд. 364, повідомляє членів, що Місячні збори відбудуться в неділю 10го травня ц. р., о годині 2-ій по пол., в Укр. Домі, 3161 Іст 93 вул. Проситься прийти на збори і привести своїх знайомих, щоб вписати їх до УНСоюзу. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Любов", Відділ 45, повідомляє своїх членів, що Збори відбудуться в неділю, 10-го травня 1959. Просимо всіх членів прибути, а особливо пригадуємо довгуючим членам, щоб на тих зборах вирівнали свої вкладки. — Т. Малик, предс., А. Гарасим, касир, М. Сеник, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Відділ 114 ім. св. Володимира, повідомляє членів, що Місячні збори відбудуться в неділю 10-го травня ц. р., о год. 12-ій в полудне, в парафіяльній залі, при 2350 Вест Кортез вул. Просимо членів обов'язково явитися. — Управа.

Посмертні Згадки

Тома ОЛІЦЬКИЙ — довголітній член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 251 УНСоюзу в Клівленді, Огайо, помер 19-го квітня 1959 р., на 69 р. життя. Покійний народ. в м. Лабуні, на Волині. Полишив у смутку дружину Катерину, сина Михайла, доньку Юстину та 5 внуків. Похорон відбувся 22-го квітня 1959 р., із пох. заведення до кат. церкви св. ап. Петра і Павла, а опісля на цвинтар, при участі Родини, багатьох Приятелів та Членів Т-ва. Нехай ця гостинна земля буде Покійному легкою! — В. Й. П.!

Я. Кравчук, секр.

Софія НАСТОСОВСЬКА, членкиня Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 73 УНСоюзу в Провіденс, Р. Ай., померла 9-го квітня 1959 р., на 66 р. життя. Покійна була родом із села Тлустеньке, пов. Гусятин, Західня Україна. Полишила у смутку рідну сестру Анну Семеґен в Тавтон, Масс., сина Михайла з друж. Павліною та 2 внуків. Похоронено 11-го квітня 1959 р. на цвинтарі св. Анни в Кренстон, Р. Ай. — В. Й. П.!

Д. Василик, секр.

Александер БАГРІЙ, довголітній і примірний член Т-ва „Мир", Відд. 324 УНСоюзу в Филаделфії, проживши 72 роки, упокоївся в Бозі, 21-го квітня 1959 р. Покійний народився в Іванівцях, Зах. Україна. Полишив горем прибиту дружину, 2 жонатих синів і 7 внуків. Похоронений на Fox Chase. Нехай земля буде Йому легкою.

І. Струк, секр.

ТАРЗАН, ч. 4253. Поза фортом.

— Потребую людей, щоб передертися поза арабський табір, — почав Тарзан. А один із них мусить бути сурмачем.

— Будемо випробовувати колосальний блеф... Успіх означатиме перемогу, життя для всіх. Максіян знизав плечима. — Чому ні?!

Тепер, ведені знаменитим „Джаном Ші" рослі добровольці мовчки перелізли мури фортеці і увійшли в темінь.